

ΠΟΙΟΙ ΚΑΤΕΣΤΡΕΨΑΝ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΝΑΟΥΣ;

τοῦ Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ
Γραμματέως τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν αἱρέσεων

Πολλά ἀπὸ τὰ "νεοεθνικά" ρεύματα, πού δραστηριοποιοῦνται καὶ στὴν Ἑλλάδα, ἰσχυρίζονται συχνά, ὅτι οἱ χριστιανοὶ κατέστρεψαν τοὺς ναοὺς, τὰ ἱερά καὶ τὰ ἀγάλματα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς θρησκείας, κατέστρέφοντας, ἔτσι, ἔργα τέχνης καὶ μνημεῖα πολιτισμοῦ. Γιὰ νὰ στηρίξουν αὐτό τὸν ἰσχυρισμό τους, ἐπιστρατεύουν μεμονωμένα περιστατικά καὶ προβάλλουν περιπτώσεις ἀκραίας συμπεριφορᾶς ὡς τὴν ἐπίσημη γραμμὴ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῆς ἀρχαίας θρησκείας.

"Ἡ Ὁρθοδοξία κατέστρεψε τοὺς ναοὺς μας", λένε¹. Οἱ χριστιανοὶ *"ἔκαψαν ὅσα βιβλία δέν τοὺς βόλευαν, βεβήλωσαν τὰ ἑλληνικά ἱερά, κομμάτιασαν τὰ ἀγάλματα, γκρέμισαν τοὺς ἑλληνικοὺς ναοὺς, καταλήστεψαν τὸν ἐθνικὸ πληθυσμό"*². Ὑπῆρχε, λένε, ἓνα κατευθυντήριο *"σχέδιο"*, τὸ ὁποῖο κατηύθυνε τίς *"χριστιανικὲς μάζες"* ὥστε νὰ καταστρέψουν ὅ,τι ἑλληνικό

Συχνά, γιὰ νὰ ἐνοχοποιήσουν τὸ Βυζάντιο, ἐπικαλοῦνται τίς ἐπιδρομὲς τοῦ Ἀλάρικου κατὰ τῆς Ἑλλάδος τὸ 396 μ.Χ. καὶ τίς καταστροφές πού προξένησε στοὺς ἀρχαίους ναοὺς³. Ὅμως, ἓνα τέτοιο *"ἐπιχείρημα"* ἀποδεικνύεται ἔωλο, *"δεῖγμα τῆς πιο χονδροειδοῦς προπαγάνδας ἢ ἄγνοιας"* ἐκ μέρους τῶν *"νεοεθνικῶν"*. Καὶ τοῦτο διότι, ἀποκρύπτουν ὅτι ὁ Ἀλάρικος δέν ἦταν Βυζαντινὸς ἀλλὰ Γότθος, ὅπως καὶ οἱ μοναχοὶ πού τὸν συνόδευσαν στίς καταστροφές ἦταν αἰρετικοὶ ἀρειανοί, τοὺς ὁποίους ὁ ἴδιος ὁ Θεοδόσιος εἶχε καταδιώξει ἓνα χρόνο πρὶν⁴.

Βεβαίως, κανεὶς δέν μπορεῖ νὰ ἀρνηθεῖ ὅτι ὑπῆρξαν, κατὰ τὴν πορεία τῆς ἐπικράτησης τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ περιπτώσεις ἀνεξέλεγκτης ἐκδικητικῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἐπὶ αἰῶνες καταδιωκομένων Χριστιανῶν κατὰ τῶν θρησκευτικῶν συμβόλων τῶν πρώην διωκτῶν τους. Ἡ, ἀκόμη, καὶ αὐστηρὲς αὐτοκρατορικὲς ἀποφάσεις ἐναντίον ἐκπροσώπων τῆς ἀρχαίας εἰδωλολατρικῆς θρησκείας ἢ νόμοι πού ἐπέβαλλαν τὸ κλείσιμο τῶν εἰδωλολατρικῶν ναῶν. Ὅμως, ὅλα αὐτά, δέν ἦταν οὔτε μιὰ γενικευμένη τακτικὴ ἐναντι τῶν ἀρχαίων ναῶν, οὔτε - πολὺ περισσότερο - ἡ στάση τῆς Ἐκκλησίας.

¹ Περιοδ. *"Διήπετές"*, τ. 31, σ. 34δ.

² Περιοδ. *"Ἀβατον"*, τ. 6, σ. 44.

³ Βλ. Στεφ. Μυτιληναίου, *Ὁ Μονοθεϊσμός στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα...*, σσ. 11 ἐξ.

⁴ Βλ. περισσότερα καὶ ἀναίρεση αὐτοῦ τοῦ ἰσχυρισμοῦ στὸ Στ. Φανοῦ, *Ὁδηγὸς βιβλίων γιὰ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα*, τόμ. Β', σσ. 318 ἐξ.

Ὁ Χριστιανισμός ἀρχίζει νά ἐπικρατεῖ στά χρόνια τοῦ Μ. Κωνσταντίνου. Τό ἐρώτημα, λοιπόν, πού τίθεται εἶναι: ἀπό τότε καί στό ἐξῆς καταστράφηκαν οἱ ἀρχαῖοι ναοί ἢ μήπως πολλοί ἀπ' αὐτούς ἦταν ἤδη κατεστραμένοι ἢ ἐγκαταλελειμένοι; Γιατί, γιά νά μιλήσει κανεῖς γιά καταστροφές ἀρχαίων ναῶν ἀπό τούς χριστιανούς πρό τοῦ Μ. Κωνσταντίνου εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου παράλογο.

Σ' αὐτό τό ἐρώτημα ἔχουν ἀπαντήσει εἰδικοί καί ἐγκρατεῖς τῶν ἱστορικῶν πραγμάτων ἐπιστήμονες. Ἐμεῖς ἐδῶ θά περιοριστοῦμε νά ἐπιστρατεύσουμε κείμενα πού προέρχονται ἀπό τούς ἴδιους τούς ὁπαδούς καί ἐκπροσώπους τοῦ σύγχρονου πολυθεϊσμοῦ, μέσα ἀπό τά ὅποια ἀποδεικνύεται περίτρανα, ὅτι οἱ ναοί καί τά ἱερά τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς θρησκείας εἶχαν ὑποστεῖ καταστροφές καί βανδαλισμούς αἰῶνες πρὶν τήν ἐμφάνιση τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Καί πρωτίστως, θά ἐπικαλεσθοῦμε κείμενα ἐπιφανοῦς ἐκπροσώπου τοῦ "Υπάτου Συμβουλίου τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικῶν. Ὁ συγγραφέας, λοιπόν, στό τρίτομο ἔργο του *"Υπέρ τῆς τῶν Ἑλλήνων νόσου"*, τόμ. Γ', *"Ἡ συρρίκνωση τῆς ἀρχαίας ψυχῆς"*, (ὁ τρίτος τόμος τοῦ βιβλίου φέρει τόν ὑπότιτλο *"Ἐς ἔδαφος φέρειν"*), μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἤδη ἀπό τόν 3ο π.Χ. αἰῶνα ἀρχίζει ἡ καταστροφή ἐλληνικῶν πόλεων καί ἱερῶν ἀπό ἐπιδρομεῖς. Ἐπικαλούμενος τόν Κυρ. Σιμόπουλο, γράφει ὅτι πρῶτοι οἱ Αἰτωλοί, τόν 3ο π.Χ. αἰῶνα, *"ἀπογύμνωσαν ἢ κατέστρεψαν τά ἱερά καί τούς τόπους λατρείας πού ἀποτελοῦσαν τόν κυριότερο συνδετικό ἰστό, τόν θρησκευτικό δεσμό μεταξύ τῶν κρατουπόλεων..."*⁵.

Στήν συνέχεια, ὁ Φίλιππος μέ τούς Μακεδόνες του, σέ ἀντίποινα, *"πυρπόλησαν καί κατεδάφισαν τά ἱερά καί ἀνέτρεψαν ἢ κατέστρεψαν 2.000 ἀνδριάντες"*. Καί δέν περιορίστηκαν μόνο στήν Αἰτωλία, ἀλλά προχώρησαν καί στήν Ἀττική, τό 200 π.Χ.⁶

Ἀκολουθοῦν οἱ ἐπιδρομές τῶν Ρωμαίων, πού κράτησαν δύο ὀλόκληρους αἰῶνες καί ἔφεραν πράγματι *"ἐς ἔδαφος"* πόλεις, ναούς, ἱερά καί ἀγάλματα σέ ὀλόκληρη τήν Ἑλλάδα. Τό 194 π.Χ., ὁ Τίτος Φλαμίνιος, μετὰ τήν νίκη του κατά τοῦ Φιλίππου, *"στέλνει карабиές ὀλόκληρες ἀπό κλεμμένα μαρμάρινα καί χάλκινα ἀγάλματα γιά νά κοσμήσουν τό θρίαμβό του στή Ρώμη"*⁷.

Τό 189 π.Χ., *"ὁ Μάρκος Φούλβιος Νοβιλίор λεηλατεῖ σύμφωνα μέ τήν καταγραφή τοῦ Πολύβιου τήν Ἀμβρακία συμπεριλαμβανομένων καί*

⁵ Βλ. Ρασσιᾶ, *Ἐπέρ τῆς τῶν Ἑλλήνων νόσου*, τόμ. Β', *Ἡ συρρίκνωση τῆς ἀρχαίας ψυχῆς*, σ. 50.

⁶ Αὐτόθι, ἀπό τό βιβλίο τοῦ Κυρ. Σιμόπουλου, *Ξενοκρατία, Μισελληνισμός καί Ὑποτελεία*, Ἀθήνα, 1990.

⁷ Αὐτόθι, σ. 58.

τῶν Ἱερῶν της ⁸. Τό 181 π.Χ., *"ἡ Σύγκλητος εἶχε ρίξει στήν πυρά τά ἔργα τῶν Πυθαγορείων"* ⁹.

Τό 87 π.α.χ.χ. ¹⁰, *"ὁ ἄξεστος Σύλλας, καταστρέφει τήν Ἀθήνα πού εἶχε συμπααραταχθεῖ μέ τόν Μιθριδάτη"* ¹¹.

Τό 55 π.α.χ.χ., *"ὁ φοβερός Βέρρης... λεηλάτησε τά καλλιτεχνήματα καί τούς θησαυρούς ὅλης τῆς νότιας Ἑλλάδας, ἔκλεψε τό χρυσό ἀπό τόν Ναό τῆς Ἀθηνᾶς στήν Ἀθήνα..."* ¹².

"Ὁ Αὐγουστος... κλέβει ἀπό τήν Τεγέα καί μεταφέρει στή Ρώμη τό περίφημο ἄγαλμα τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς... Ὁ Καλιγούλας διάλεγε ἑλληνικές προτομές καί πρόσταζε νά τίς ἀποκεφαλίζουν καί νά προσθέσουν σέ αὐτές τό δικό του κεφάλι(!)... Ὁ Νέρωνας, κλέφτης ἐπίσης πεντακοσίων χάλκινων γλυπτῶν ἀπό τούς Δελφούς..." ¹³.

"Οἱ πληροφορίες πού παραδίδουν ὁ Παυσανίας, ὁ Στράβων καί ὁ Πολύβιος γιά τίς ἐκτεταμένες ἐπιχειρήσεις ἀρπαγῆς ἑλληνικῶν ἔργων τέχνης ἐντυπωσιάζουν, ὅσον ἀφορᾷ στούς ἀριθμούς καί τήν ἀξία τῶν μνημείων, πού μεταφέρθηκαν στή Ρώμη. Πεντακόσια ἀγάλματα ἀπό τούς Δελφούς, τρεῖς χιλιάδες ἀπό τή Ρόδο καί ἑκατοντάδες γλυπτά καί ἔργα ζωγραφικῆς ἀπό τήν Κόρινθο ἔγιναν λεία κατακτητῶν.

Καί δέν πρέπει νά λησμονοῦμε ὅτι οἱ Χριστιανοί, μέχρι καί τίς ἡμέρες τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, ὄχι μόνον βρίσκονταν κάτω ἀπό φρικτούς καί αἱματηρούς διωγμούς, πού ἀνέδειξαν 11 ἑκατομύρια μάρτυρες τῆς Πίστεως μέσα στούς τρεῖς πρώτους χριστιανικούς αἰῶνες, ἀλλά καί ἀποτελοῦσαν τόν 4ο μ.Χ. αἰῶνα **τό 5% μόνον** τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ποσοστό πού δέν ἄλλαξε σημαντικά ἀκόμη καί τούς πρώτους χρόνους μετά τήν ἐπικράτηση τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Διερωτᾶται κανεῖς: ἄραγε τόν 4ο αἰῶνα, πού ἄρχισε νά ἐπικρατεῖ ὁ Χριστιανισμός, ὅλοι αὐτοί οἱ κατεστραμένοι ναοί, τά ἱερά, καί τά ἀγάλματα εἶχαν πάλι ἀνακατασκευασθεῖ;

Ἡ ἱστορική ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι, ὅσοι σώζονται ἀπό τούς ἀρχαίους ναούς οἱ περισσότεροι τό ὀφείλουν στό γεγονός ὅτι πέρασαν στή χρήση τῶν Χριστιανῶν. Ἄν σώζεται σήμερα ὁ Παρθενώνας - τό σπουδαιότερο ἀρχαιοελληνικό μνημεῖο - ὁ ναός τοῦ Ἡφαίστου (Θησεῖο), τό Ἐρεχθεῖο, τό ὠρολόγιο τοῦ Κυρρήστου καί τόσοι ἄλλοι ναοί στόν Ἑλλαδικό χῶρο καί ἔξω ἀπ' αὐτόν, αὐτό ὀφείλεται στό ὅτι μετατράπηκαν σέ χριστιανικούς ναούς. Πολλά δέ ἀπό τά ἀριστουργήματα τέχνης πού

⁸ Αὐτόθι, σ. 60.

⁹ Αὐτόθι.

¹⁰ Πρίν ἀπαρχήν χριστιανικῆς χρονολογίας.

¹¹ Αὐτόθι, σ. 61, (ὑπογραμμίσεις δικές μας).

¹² Αὐτόθι.

¹³ Αὐτόθι, σ. 62.

διασώθηκαν και κυρίως αγάλματα, όφείλουν τή διάσωσή τους στή μεταφορά τους στήν Κωνσταντινούπολη γιά τή διακόσμησή της.

Θέλουν νά άγνοοῦν, δηλαδή, οί σύγχρονοι "παγανιστές" ότι οί περισσότεροι άρχαῖοι ναοί, όπως και οί παλαιοχριστιανικοί άργότερα, καταστράφηκαν άπό κατακτητές, άπό πολεμικές συγκρούσεις, άπό λεηλασίες και πυρκαγιές, άπό σεισμούς και θεομηνίες και άλλα φυσικά φαινόμενα.

Ό μακαριστός Άρχιεπίσκοπος Άθηνών Χριστόδουλος παρατηρεῖ: *"Τό μαντεῖο τῆς Δωδώνης εἶχε σταματήσει πρό πολλοῦ νά λειτουργεῖ και ἦταν έρείπια, μᾶς πληροφορεῖ ό Στράβων στά Γεωγραφικά του, τά όποῖα εἶχαν ἤδη όλοκληρωθεῖ περίπου τό 7 π.Χ. Ό Στράβων, έπισημαίνει μάλιστα ότι όχι μόνο τό μαντεῖο τῆς Δωδώνης, αλλά και όλα τά άλλα μαντεῖα τῆς Ελλάδος εἶχαν οὔσιαστικά σβύσει στά χρόνια του"*¹⁴.

Εἶναι, λοιπόν, φανερό ότι έθελotuφλοῦν, οί σύγχρονοι "έθνικοί", προσπαθώντας επίμονα νά βροῦν όργανωμένο "σχέδιο" τῶν Χριστιανῶν γιά τήν καταστροφή τῶν άρχαίων ναῶν και σέ μεθοδεύσεις πού δέν άρμόζουν οὔτε συνάδουν μέ τόν χαρακτήρα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Δέν θέλουν νά αναγνωρίσουν τό κύριο αίτιο, δηλαδή τήν φυσική φθορά τῆς άρχαίας πολυθεϊστικῆς θρησκείας, πού επέφερε τήν έγκατάλειψη και τήν έρήμωση. Μπροστά στήν παρακμή και τήν άπόρριψη τῆς άρχαίας θρησκείας τοῦ "Δωδεκάθεου", οί άρχαῖοι πρόγονοί μας έγκατέλειψαν, μαζί μέ τήν πολυθεϊστική πίστη και τά ιερά τῆς λατρείας τους. Ἡ έγκατάλειψή τους, όμως, στίς περισσότερες περιπτώσεις -πλήν τῶν περιπτώσεων πού αναφέραμε παραπάνω- έφερε και τήν έρήμωσή τους και όχι κάποιο όργανωμένο "σχέδιο" τῶν Χριστιανῶν.

¹⁴ Χριστοδούλου Παρασκευαῖδη Άρχιεπ. Άθηνῶν, Ἑλληνισμός προσήλυτος. Ἡ μετάβαση τοῦ Ἑλληνισμοῦ άπό τήν άρχαιότητα στό χριστιανισμό, σ. 111.